

TOLKTRYCKET

Julkalendern på teckenspråk

Nya teckenspråkstolkar på
Birgittaskolan

Historisk konferens om
teckenspråk i EU-parlamentet

En safari som gett minnen för
livet

Ar 2016 lider mot sitt slut och det är dags att blicka tillbaka på året som gått. Den här tiden förra året var vi mitt inne i ett intensivt planerande av ett årsmöte och en konferens som var den största STTF arrangerat på länge. Temat för konferensen var Samarbete - ett tecken på framgång, och var det någonting som krävdes för att ro konferensen i hamn var det just det. Samarbete. Vi vill tacka alla som var inblandade i att göra konferensen lyckad, och samtidigt rikta ett extra varmt tack till alla deltagare och sponsorer. Utan er hade det inte blivit någon konferens.

Temat har sedan löpt som en röd tråd genom hela året. Vi har tillsammans med SDR, SDUF och Institutionen för lingvistik på Stockholms Universitet för första gången samarbetat kring ett arrangemang. Ett arrangemang om tolkning i högre utbildning, där även sektionen för utbildningstolkning blev inblandade i något så praktiskt som att hitta en skärm stor nog att fungera som arbetsverktyg för tolkarna på plats, en av många små men avgörande detaljer som gör att ett arrangemang fungerar. Vi hoppas kunna bjuda på fler samarrangerade evenemang framöver.

Vi har genom samarbete med SDR kunnat erbjuda tre medlemmar möjligheten att åka till Europaparlamentet och vara med på en historisk konferens om de tecknade språkens status i EU. Vi har genom bidrag från Tysta skolan kunnat sponsra två svenska deltagare med resebidrag till Efslis konferens i Aten. Vi har i samarbete med de danska och norska tolkföreningarna arrangerat en fortbildning i nordiska språk. Och inom styrelsen har vi samarbetat kring att effektivisera och omstrukturera det interna styrelsearbetet.

Samarbetsandan från år 2016 har också influerat vårt förslag till verksamhetsplan för år 2017 genom förslag på att bilda två nätverk inom föreningen, ett för döva tolkar och ett för nyutexaminerade tolkar.

Inte minst har ni som deltagit i våra fortbildningar och andra arrangemang bidragit med alla era erfarenheter, tankar och idéer om hur vi bäst tillsammans fortsätter driva utvecklingen och professionaliseringen av vårt yrke. Ni är ovärderliga för den här föreningen, och det är de samtalen som ger oss i styrelsen energin och inspirationen till att fortsätta kämpa för att STTF ska vara en bra och relevant förening.

Snart är det dags för ledighet över jul- och nyårshelgerna för de flesta av oss. En välförtjänt vila där vi hårt arbetande tolkar förhoppningsvis får samla kraft inför det nya årets utmaningar.

Styrelsen önskar alla en god julleddighet och ser fram emot att mötas igen nästa år!

Märta Bergström
Ordförande

TOLKTRYCKET

Sveriges teckenspråkstolkars
medlemstidning.

Mejl: tolktrycket@sttf.org

Ansvarig utgivare: Märta Bergström

Layout: Stefan Coster

Medverkande detta nummer: Märta Bergström, Lina Lomberg, Åsa Byléhn, Ivar Wästhed, Evelina Wikman, Brita Wideberg, Alva Rosengren-Blom, Camilla Eurenus, Angelica Grann, Malin Tesfazion, Lena Eklund, Isabella Lindvall, Jannice Rådahl, Jenny Broström, Maria Ekström-Durnell

Nummer 95 sedan start

Redaktion:

Brita Wideberg
Ivar Wästhed
David Olofsson
Louise Schylander
Alva Rosengren-Blom
Stefan Coster

Annonsera i tolktrycket

1/1-sida 3.750 kr
2/3-sida 2.800 kr
1/2-sida 2.350 kr
1/3-sida 1.700 kr
1/4-sida 1400 kr
1/8-sida 950 kr

Vid köp av halvsidesannons (eller större) i tidningen ingår en veckas annonsering på sttf.org och en puff i STTF:s flöde på facebook.

STTF:s styrelse:

Märta Bergström, ordförande
Anette Åsén, vice ordförande
Stefan Coster, sekreterare
Lina Lomberg, kassör
Åsa Byléhn, ledamot

stftolk

stftolk

Sveriges
teckenspråkstolkars
förening (STTF)

Bli medlem på sttf.org

Aktiva 350 kr
Stödande 200 kr
Organisation 600 kr
Endast prenumeration 600 kr
Extra nummer (för pren.) 350 kr

Lördagen den 1 oktober anordnade STTF en fortbildning i tolkning från teckenspråk till svenska. Kursen hölls på Mullsjö folkhögskola och 20 medlemmar kom för att under en heldag fortbilda sig under ledning av Maya Rohdell.

I STTF:s verksamhetsplan för 2016 står att vi skall bilda en expertgrupp som kan bistå styrelsen med input i relevanta frågor. Detta har vi gjort och vi kan stolt meddela att det just nu är åtta personer som ingår i expertgruppen. Det vi vill med expertgruppen är att knyta till oss kunniga personer där vi som styrelse känner att vi inte har tillräcklig kunskap. Det kan handla om att rådfråga inför till exempel skrivelser, uttalanden, policydokument och liknande. Personerna som ingår i gruppen har olika erfarenheter från tolkvärlden. Ett varmt tack till er som tackat ja till att ingå i gruppen!

Den 29 september träffades referensgruppen för döva tolkar och översättare i Rissne. STTF representerades av Åsa Byléhn.

Helgen 21–23 oktober träffades styrelsen i Gnesta för årets fjärde och sista träff för året. Lördagen inleddes som vanligt med att vi alla "checkar-in" på mötet i form av en klassisk runda där var och en delger så mycket man vill av hur läget för arbetet inom STTF ser ut samt en allmän reflektion över hur ens situation i stort är. Mötet varvades med diskussioner kring nästa års årsmöte- och konferensdagar, planering av verksamhetsåret 2017, lunch i det fria, frågor angående valberedning mm mm.

Vi har på våra årsmötes- och konferenshelger haft olika teman, 2016 var det samarbete. Det har ofta handlat om olika perspektiv kring teckenspråket som ett arbetsverktyg. 2017 tänker vi att svenska språket skall vara utgångspunkt i våra samtal kring tolkning. Oavsett vilka arbetsspråk vi använder

behöver vi i många situationer förhålla oss på ett eller annat sätt till det svenska språket. Vi pratar ofta om att vi ska fånga "talarens ton" när vi tolkar till teckenspråk, pratar vi lika ofta om det när det gäller tolkning till svenska?

Det här året har vi varit fem personer i styrelsen jämfört med sju tidigare år. Under mötet pratade vi om vilka uppgifter och roller vi kan tänka oss behöva i styrelsen under kommande verksamhetsår och utifrån det vilka kompetenser vi behöver ha in i styrelsen. Vi beslöt att till nästa årsmöte be valberedningen föreslå en styrelse på sju personer. Som det står i våra stadgar, vill vi "verka för en yrkesmässig och ansvarstagande samt välutbildad tolkkår". För att vi ska kunna göra detta behöver vi vara fler. Tillsammans kan vi göra mer!

Myndigheten för delaktighet (MFD) fick i våras ett regeringsuppdrag att bygga en nationell digital plattform inom området kommunikation för döva personer, personer med hörselskada eller dövblindhet. En del i det arbetet är ett råd för erfarenhetsutbyte, "Innovationsråd kommunikation"; som ska samla branschorganisationer, funktionshinderorganisationer, forskare, myndigheter och tolkorganisationer. Den 9 november deltog Märta Bergström på rådets första möte där myndigheten presenterade sitt uppdrag och arbete hittills. Deltagarna fick även möjlighet att presentera sina organisationer och hur man ser på sin plats i rådet. Nästa möte blir i mars 2017.

Lina Lomberg
Kassör

Anette Åsén
Vice ordförande

Redaktionens hörna

Rättelse #1

I förra numret av Tolktrycket smög det sig in ett faktafel. Jag hävdade felaktigt i artikeln "Vad gör facket då?" att DIK inte organiserar skriv- och TSS-tolkar. Detta visade sig vara en gammal sanning.

Lena Eklund, teckenspråkstolk och dövblindtolk i DIK:s förbundsstyrelse, hävdar via Facebook att "DIK organiserar faktiskt ALLA tolkar oavsett anställningsform".

Låt mig härmed få be Lena och alla DIK-anslutna tolkar om ursäkt för denna felaktighet och samtidigt applådera DIK:s öppna famn gentemot alla tolkar. Rätt skall vara rätt.

Vänliga hälsningar Ivar Wästhed

Rättelse #2

På sidan 20 i TT nr 3 2016 står det att "utöver styrelsen har STTF kunnat sponsra två medlemmars deltagande.."

Vi vill klargöra att STTF sponsrade reskostnaderna till Efsli 2016 för två personer - inte deltagaravgiften till konferensen.

STTF:s styrelse genom Stefan Coster

Kallelse till årsmöte för Sveriges teckenspråkstolkars förening

Tid: Lördag 11 februari 2017 kl. 15:30-17:00

Plats: Hotell Scandic S:t Jörgen i Malmö

2017 års konferens- och årsmöteshelg kommer att hållas på hotell Scandic S:t Jörgen i Malmö.

Boka datumet 10-12 februari redan nu!

Program, inbjudan och mer information kommer på mejl, facebook och vår hemsida så fort allt är spikat.

2019 är både året för STTF:s 50-årsjubileum och året då Sverige arrangerar Eflis årsmöteskonferens.

Fundera på om du har lust att hjälpa till med något av dessa evenemang så pratar vi mer i Malmö i februari!

Brita Wideberg

Vad gör vi när vi inte tolkar?

Hur många tolktimmar gör du på din arbetsplats? Är du tillräckligt produktiv? Vad gör du när du inte tolkar? Den sistnämnda frågan kan uppfattas som provocerande, för nog finns det alltid massor att hugga tag i på en tolkarbetsplats.

Jag tror däremot att vi behöver bli bättre på att beskriva vad vi faktiskt gör mellan uppdragen. Vi riskerar annars att få ett kikarperspektiv på vår verksamhet, där det mesta kring den effektiva tolktiden. Sedan många år ser vi en trend i de flesta sektorer av arbetslivet där stress och arbetsbelastning ständigt ökar. De branscher som drabbas hårdast är de som domineras av kvinnor. Ni har hört det förut. Visst vore det istället fantastiskt om vår lilla, men betydelsefulla yrkesgrupp kunde gå i bräschen för att vända denna nedåtgående spiral!

På tolkcentralen i Örebro har vi tolkar sedan några år tillbaka försökt att specificera vad vi faktiskt gör på vår arbetsplats när vi inte tolkar. Ett första steg är att skapa en medvetenhet kring detta. Därmed inte sagt att vår arbetsplats är bättre eller sämre än någon annan på detta område. Denna lista är inte "färdig" utan ett levande dokument, som kan kompletteras och revideras. En del arbetsuppgifter kan vara specifika för Örebro men de flesta känner nog igen sig. Här följer några exempel:

*Rapportera tolkstatistik

*Lägga "Önskeschema" i åtta- eller tolvveckorsperioder. Detta skall sedan följas upp och justeras utefter verksamhetens behov

*Skriva avvikelserapporter

*Ta ställning till uppdrag som behöver utföras utanför arbetstid

*Bekräfta tolkuppdrag.

*Hålla sig uppdaterad kring aktuell information på arbetsplatsens intranät

*Rapportera restid, förberedelsestid, etc.

*Svara på olika enkäter

*Lägga in beredskap i schema

*Restid mellan uppdrag

*Inhämta kunskap från kollegor om nya uppdrag

*Söka material inför uppdrag, kontaktuppgifter, etc.

*Utbildningar internt och externt

*Formella och informella yrkesträffar

*Klädbyte och dusch efter vissa uteuppdrag

*Diskutera klädval och klädstil vid högtidliga/formella uppdrag

*Handledning

*Mentorskap

*Följa nyhetsflöden och "snackisar" i syfte att bättre kunna utföra tolkningar

*Samtal med kollega före och efter uppdrag

*Dialog och utvärdering med samordningen för optimal matchning mellan tolk och tolkuppdrag

* Bryr oss om varandra efter kunskapsmässigt och emotionellt ansträngande uppdrag

*Handledning av tolkelever med tillhörande arbetsuppgifter

*Återhämtning och friskvård

Övriga arbetsuppgifter:

*Bilvård

*Boka tid för service av bil/cykel

Hur ser det ut på din arbetsplats? Finns övriga tolkarbetsuppgifter specificerade? Skriv till Tolktrycket och berätta!

Text: Ivar Wästhed

Totalhaveri för kontroversiellt förslag kring tolktjänsten

Tolkjänstutredningen har ju genom årens lopp haft ett antal olika utredare. För ca ett år sedan presenterade den dåvarande utredaren Jonas Gumbel ett förslag som aldrig gick ut på remiss, istället tog Tarja Birkoff tillbaka förslaget och fortsatte utredningen.

När Gumbel tillträdde sin tjänst hade han en synnerligen märklig ide. Han tyckte att tolktjänsten skulle organiseras enligt samma princip som den amerikanska taxiförmedlingstjänsten Uber. I Sverige har Uber erbjudit en tjänst sedan hösten 2014 kallad Uberpop. Tanken med Uberpop är att det skall vara en form för samåkning. I praktiken har det däremot visat sig att förare utan taxikörkort tjänar pengar på att transportera kunder till en lägre kostnad än vanlig taxi och Ubers professionella tjänster. Nu skrotas Uberpop och bakgrunden är att svenska domstolar vid ett flertal tillfällen dömt förare för olaga taxitrafik, vilket i

Illustration: Evelina Wikman

praktiken är att likställa med svarttaxi. Ett trettiofall domar har fallit i Tingsrätten. Hovrätten har gjort samma bedömning i ett fall som nu är överklagat till Högsta domstolen. Trots det inträffade fortsätter Uber att rekrytera förare. De hävdar att tjänsten är laglig och handlar om samåkning, inte taxiverksamhet.

Även om de utredningsförslag som nu har överlämnats till regeringen innehåller stora brister, ska vi nog vara tacksamma för att vår tolkverksamhet åtminstone inte likställs med tveklaktig taxiverksamhet.

Text: Ivar Wästhed

Källa: Dagens Nyheter 11 maj 2016

Läs mer på <http://www.dn.se/ekonomi/uber-tvarvander-lagger-ned-omstridda-tjansten/>

Årets julkalender på teckenspråk

Foto: Tommy Rangsjö

Julen nalkas och en nostalgisk längtan väcks i mig. Selmas saga heter årets julkalender. Den är skriven av Per Simonsson och Stefan Roos, som tidigare skrivit "Tjuvarnas jul" (2011). Historien utspelas vid sekelskiftet 1800/1900 och handlar om en fattig familj som är på väg att bli vräkta från sitt hem. '

Jag googlar på "julkalendern teckenspråk 2016" och undrar vem som ska tolka/gestalta den och hur det går till. Det blir inga riktigt bra träffar på nätet, men så småningom via SVT får jag tag i Ann-Charlotte Sparby på Aveproduktion i Örebro. Hon ger mig kontaktuppgifter till årets julkalendergestaltare Alexandra Royal och Tommy Rangsjö och plötsligt hade jag gjort min första intervju på teckenspråk via Skype.

Selmas saga blir Alexandras tredje julkalender som hon jobbar med. Då hon gjorde sin första 2013 jobbade hon ihop med en hörande kollega. De fick manuset i textform men när Ann-Charlotte jämförde texten med de faktiska replikerna i det filmade materialet så stämde det inte helt överens. Idag använder man de färdigklippade filmade avsnitten direkt. Ann-Charlotte lyssnar och skriver ner allt vad som sägs och noterar även ljud så som ex dörren stängs med en smäll och åskan dundrar. Under inspelningen ser gestaltaren rakt in i kamerans lins. Där finns tex-

Foto: Aveproduktion

ten på repliken som yttras och eventuell tilläggsinformation samt filmen med karaktärerna. Texten ligger kvar lika länge som repliken varar. Det innebär att om någon pratar fort så försvinner texten snabbt. Om gestaltaren upptäcker att hen blir färdig för tidigt, kan situationen räddas utan att göra omtagning. Om repliken exempelvis var en fråga kan gestaltaren hänga kvar på det sista tecknet och se frågande ut. Gestaltaren fälls mjukt in i bilden vid prat och fälls ut igen när det blir tyst. Vid omtagningar får de ta om ett helt sjok med repliker från infällning till utfällning.

Först fick de tillgång till avsnitt 1-16 och började med att titta igenom allt. Varje avsnitt är 13 minuter långt. Tommy och Alexandra gestaltar vartannat avsnitt och kan hinna med 8 avsnitt på en arbetsdag. Jag har det första

säger Tommy, men jag har julafton replikerar Alexandra. I genomsnitt tar det ca 30 minuter att filma in ett avsnitt. De första avsnitten tar längre tid för då behöver de prata ihop sig om ex vilka persontecken karaktärerna ska få. Då utgår de från utseende eller vilka kläder de har. De behöver också lära känna karaktärerna och sätta dem in i kroppen. Hur uttrycker jag mig som en fisförnäm grevinna eller en tokig professor. I "Selmas saga" finns det en figur som, då denne blir förbannad, använder nypåhittade ord. Det löser Alexandra och Tommy genom att, ja, hur gör de? Kolla på SVT-play så får du se! Vid perspektivbyten måste de tänka spegelvänt för att slutprodukten ska bli rätt. Om karaktären tittar åt höger på filmen ska gestaltaren rikta sig åt vänster. Då Alexandra filmar sig är Tommy bisittare och vice versa. Det är viktigt att ha en bisittare som ser efter om det blir rätt med perspektivbyten, tempo, känsla och helhet, menar Tommy. De månar om att leverera kvalitet och att matcha originalet.

Målgruppen för julkalendern är bred och Tommy och Alexandras hjärtan klappar speciellt hårt för döva barn. Både Alexandra och Tommy är döva och när de var små fanns julkalendern, men inte på teckenspråk. Tänk om det här var tillgängligt för oss när vi var små säger Alexandra drömmande. Hennes favorit hittills är "Barna Hedenhös uppfinner julen" från 2013, vil-

Foto: Aveproduktion

Foto: Aveproduktion

Snabba frågor till Alexandra Royal:

Ålder: Snart 39

Familj: Make och två söner

Bor: Lillån, Örebro

Arbetar: Projektledare för etablering av Mo Gård folkhögskola i Örebro

Tidigare jobb: Gymnasielärare på Risbergsgymnasiet, projektkoordinator för två olika projekt; We Sign och Wonderland

Intressen: Träning, resor och kultur

Favoritkaraktär i "Selmas saga": Efraim Von Trippelhatt

Hur fick du uppdraget som julkalendergestaltare: Jag blev tillfrågad av Ann-Charlotte Sparby på Aveproduktion

Snabba frågor till Tommy Rangsjö:

Ålder: 36

Familj: Fru och tre pojkar

Bor: Örebro

Arbetar: Teckenbro, som översättare och producent

Tidigare jobb: SVT Teckenspråk

Intressen: Träna Crossfit

Favoritkaraktär i "Selmas saga": Hmm... Von Trippelhatt

Hur fick du uppdraget som julkalendergestaltare: Blev tillfrågad av Ann-Charlotte Sparby på Aveproduktion

ken även var hennes första julkalendergestaltningssupplett. Den var mysig och hade en bra programidé med en resa genom tiden då en familj från stenåldern plötsligt hamnar i vår tid och förvånas över teknikutvecklingen. Pappan Ben var en väldigt rolig karaktär, tillägger hon. När jag frågar Tommy vilken julkalender han gillat bäst svarar han utan att tveka:

- Julexpressen 1989. Den var på teckenspråk med döva skådespelare. För första gången kände jag att det fanns en julkalender som var MIN. Den var gjord för mig som är döv. Den hade en spännande story och handlade om en kvinna som åkte tåg. Hon hade en magisk sagobok och träffade olika personer som kom in i hennes kupé. Det fanns spöken och lokföraren hade en bildtelefon. Den var jag imponerad över, säger han!

Aveproduktion

Under ett samtal med Ann-Charlotte Sparby på Aveproduktion diskuterar vi skillnaden mellan gestaltning och tolkning. Tolkning är, som många av Tolktryckets läsare känner till, något som händer här och nu men aningen efter personen som tolkas. Det går att förbereda till viss del, men är omöjligt att

bearbeta i efterhand. En tolk skall återge talarens ton, men det är ganska sällan teatraliskt. Gestaltning i det här fallet däremot är teatraliskt och det görs ett stort förarbete. Gestaltarna skall levandegöra innehållet som de återger. Man bearbetar materialet så att timingen stämmer. Emellanåt plockar man bort bilden på gestaltaren för att bilden i filmen talar för sig själv och publiken ges en möjlighet att få en direktkontakt med karaktärerna exempelvis om de uttrycker Oj, Aj och Aha! Ann-Charlotte nämner att i en annan julkalender ("Piratskattens hemlighet" 2014) talades det kroatiska vid flera tillfällen. Då sökte hon upp en person som kunde kroatiska som fick lyssna och skriva ner replikerna. Därefter letade hon och fann en person vilken kunde kroatiskt teckenspråk som i sin tur fick lära upp dem som skulle gestalta. Det är viktigt med detaljerna, säger hon, för vi vill att den teckenspråkiga publiken ska få samma

typ av upplevelse som de som lyssnar.

Arbetet med julkalendern som har 24 avsnitt som är 13 minuter långa tar från start till mål ungefär en månad. Det är inklusive förarbete, filmning och klippning. Ann-Charlotte letar upp statistik från 2014 och berättar att rekordet var 150 000 tittare på ett av avsnitten på SVT-play. Största tittargruppen då var barn 3-6 år och de satt förmodligen inte ensamma vid datorn så vi kan räkna med att det är många fler som ser versionen med teckenspråk. I år kommer den teckenspråksgestaltade versionen att sändas på SVT-play från klockan 06.00 och i SVT1 klockan 10:00 måndag till fredag (SVT1 09:00 lördag och söndag). Mycket nöje och God Jul önskar Ann-Charlotte, Alexandra och Tommy!

Text: Brita Wideberg

Den första papperskalendern i Sverige kom 1934. Julkalender i Sveriges Radio började sändas 1957. På TV visades "Tittelure" som första julkalender 1960. "Hotell Gyllene Knorren" 2010 var den första julkalendern som gestaltades på teckenspråk.

Nya teckenspråkstolkar på Birgittaskolan

Birgittaskolan i Örebro har anställt egna tolkar, Sara Enbom och Lotta Brodin. Tolktrycket blev nyfiken och ville veta mer!

Visst har Birgittaskolan inte haft anställda tolkar tidigare? Vet ni varför man valt att göra det nu?

"Stämmer! Mellersta regionen inom SPSM har tidigare inte haft tolkar anställda. En del i varför man nu gjort det är av kvalitetshöjande skäl. Man förutsåg att tillgången skulle öka efterfrågan. Genom åren har de köpt in en del tolktimmar och nu vill SPSM få till en högre kvalitet på dessa timmar. Att få tolkar med hög kompetens som också får chans att lära känna verksamheten och alla elever och personal som använder teckenspråkstolkar tror SPSM höjer kvaliteten. (berättat från ledningen)

En annan anledning är att det idag är allt svårare att få tag på lärare som har de tre kompetenserna, grundläroexamen, specialläroexamen och att läraren har kunskaper i svenskt teckenspråk. Detta har på senare tid ökat behovet av tolk.

Viktigt att betona är att de i första hand ser att undervisningen ska ske genom en direktkommunikation mellan lärare och elev. Att behöva använda teckenspråkstolkar är en typ av åtgärd för att ändå säkerställa att eleverna får en fungerande kommunikation med sin lärare.

Vi är fortfarande i en utvecklingsprocess. Vi har tagit fram ett bokningsformulär på intranätet och byggt upp ett system för hur vi hanterar alla beställningar. Det vi inte klarar av lägger vi ut på externa tolkbolag. Vi har i det läget en upphandling att förhålla oss till. Vi strävar starkt efter att ha samma tolkar som återkommer till oss i största mån. Vi är oerhört måna om att det ska bli så bra som möjligt för både elever och personal."

Vilka typer av tolkuppsdrag har ni?

"Det är väldigt blandat. Allt som tillhör en skoldag och en myndighet som t.ex. lektioner, studiebesök, möten, föreläsningar, föräldramöten, skolbio, teater, skolavslutningar, elevhälsa, utvecklingsamtal, webbinarium och mycket mer! Vi har ständigt att göra! Eftersom vi

tillhör Mellersta regionen så ingår det i vårt uppdrag att ge service åt Birgittaskolan, Ekeskolan och Åsbackaskolan. Vi tolkar även åt "Råd och stöd" som ingår i vårt ansvarsområde.

I vår funktion ingår det också att samverka med lärarna i teckenspråk. Tillsammans informerar vi om hur man använder tolk. För lärarna och övrig personal informerar vi likaså.

I våras besökte vi alla klasser och presenterade oss. Vi gjorde detsamma till alla arbetslag.

Tillsammans med övriga tolkar inom SPSM har vi ett arbete på gång för att ta fram ett nytt och aktuellt informationsmaterial kring hur man använder tolk och allt därtill.

Vi har också regelbundna möten, kontakter och samtal med övriga tolkar inom myndigheten. Främst sker dessa möten via videokonferens och Skype.

Relaterat till vår funktion ska vi också läsa och anamma den vetenskap och forskning som finns tillgänglig. Forskning som t.ex. beskriver hur det fungerar med tolk i klassrum utifrån olika aspekter."

Blir det märkligt att tolka sina kollegor?

"Både och. Vi väljer dock vid vissa tillfällen att ta in tolkar utifrån om vi bedömer att det behövs eller om en kollega önskar att ha det så. En levande dialog kring detta finns. Vi tolkar i alla fall inte personalkonferens, APT, lönesamtal, utvecklingssamtal för personal, fackliga möten samt företagshälsovård."

Hur skiljer sig det här jobbet mot att jobba på en tolkcentral eller ett företag?

"Här inom Mellersta regionen får vi en kontinuitet. Vi kan styra över vår arbetsdag på ett helt annat sätt då vi samordnar oss själva. Rätt tolk till rätt sammanhang. Vi har en chans att vara med och påverka, lyfta frågor som är viktiga för oss i olika forum för att driva en utveckling framåt. Vi lära känna både personal och elever."

Vad är svårt/utmanande? Finns det några fördelar med att jobba på en skola jämfört med att jobba på t.ex. en tolkcentral?

Sara Enbom och Lotta Brodin

"Språket. Nyanlända. Blandade grupper. Ibland svårt att räkna till när det i en och samma grupp kan finnas flera olika behov. Etiska dilemman finns här liksom i alla andra delar inom tolkyrket.

Arbetstiden är ett plus – raka veckor."

Trivs ni bra?!

"Ja! Absolut! Roligt och härligt att vara med finna barn hela dagarna.

Vi har vårt kontor placerade vid matsalen. Dagligen finns det alltid någon som vill komma och säga hej."

Tolkarnas bakgrund:

Sara: Examen i Örebro 2007. Flyttade till Stockholm och började jobba på Tolkcentralen. Efter det började hon jobba hos LW Tolkservice. Stannade där i ca 7 år. Flyttade till Örebro och där har hon jobbat för Tecken och Tolk, Tolkcentralen. Sara har en lång erfarenhet av yrket och en bredd. Har gjort en hel del inom sin karriär och tycker om att prova på nya saker för att hela tiden utvecklas.

Lotta: Auktoriserad tolk mellan svenska och svenskt teckenspråk. Arbetat som tolk i ca 25 år. Varit verksam inom Örebro Tolkcentral. Jobbat i projektform nu senast, WeSign och Kännbart. Frilanstolk vid sidan om det här jobbet. Lotta tycker det är viktigt att bibehålla sin bredd och ständigt ta sig an nya erfarenheter och utmaningar. Ingår också i ett mindre nätverk för yrkesmässiga utbyten.

Lotta har tolkat inom flertalet områden som t.ex. forskarutbildning, kultur, idrott, dövblindtolkning, nationella och internationella konferenser samt SVT-produktioner för att nämna några.

Båda två har läst kurser och medverkat i fortbildning knutet till fältet.

Sara är vikarie för föräldralediga Mimmoza Gerguri fram till maj 2017.

Text: Alva Rosengren-Blom

Nordic Seminar for sign language interpreters 19-21 May 2017, Trondheim

Tolkeforbundet are pleased to invite the Nordic interpreters to take part in the Nordic Seminar for sign language interpreters, to be held in Trondheim, 19-21 May 2017.

z x
y
**WHAT'S
MY SPACE?** y
x z

The theme of the seminar is role-space. We are happy to inform you that Robert Lee, one of the co-authors of “Redefining the Role of the Community Interpreter: The Concept of Role-space”, will be one of the keynote speakers.

“Their concept of ‘role-space’ provides a theoretical framework for describing the need for interpreters to be flexible and accommodating to spoken and signed language interpreting alike” – Jemina Napier, Heriot-Watt University, Edinburgh.

If you would like to contribute to the seminar; the deadline for submitting abstract will be 10 January 2017, nordic@tolkeforbundet.no

Venue

The seminar will be held at the Norwegian University of Science and Technology (NTNU) in Trondheim.

The cost for accommodation and participation will be informed soon.

**Keep the dates, and we hope to see you
19-21 May 2017 in Trondheim.**

Multilingualism and equal rights in the EU: the role of sign languages

Den 28:e september 2016 är en minst sagt historisk dag! I EU-parlamentet arrangerades en konferens med temat "Multilingualism and equal rights in the EU: the role of sign languages".

Det var verkligen en häftig känsla att få kliva in i parlamentets kammare där temat "Multilingualism and equal rights in the EU: the role of sign languages" skulle avhandlas. Totalt 832 deltagare, från Europas alla hörn hade samlats för att diskutera detta intressanta ämne. För att göra detta möjligt erbjöds tolkning till 31 nationella och regionala europeiska teckenspråk, ett icke europeiskt teckenspråk och EU:s 24 talade språk. Detta levererades av totalt 145 tolkar! Aldrig tidigare har så många teckenspråkstolkare samlats i ett enda rum! Det var en imponerande syn. Att de var "omslutna" av de tolkar som arbetade mellan alla talade språk i sina boxar var en fin inramning. Bidragande till att det blev en sådan mäktig upplevelse för mig tänker jag har att göra med att alla var på plats när vi anlände till salen. Detta för att vi precis innan, tillsammans med två andra grupper från Göteborg, var på möte med den svenska parlamentarikern Soraya Post, som berättade om sitt jobb i parlamentet.

Teckenspråk och tillgången till teckenspråkstolkning diskuterades flitigt av många talare under dagen. Gemensamt för alla var att de poängterade vikten av ett erkännande för teckenspråket och tillgången till teckenspråkstolkning inom EU och i EU-parlamentet för att möjliggöra total inkludering för döva i samhället. De betonade att ett erkännande av teckenspråket i sig inte räcker utan att det krävs full implementering av lagstiftningen i de olika medlemsländerna för att kunna säkerställa att döva européer

Camilla Eurenium, Florian Heines, Malin Tesfazion och Angelica Grann

får tillgång till samhället genom kvalificerade universitetsutbildade tolkar.

Maya de Wit påtalade att hur mycket det än skiljer sig åt inom de europeiska medlemsländerna idag kring erkännandet av teckenspråket och tolkning är det även rent generellt en snedfördelning när det gäller tillgänglighet på tolkar. I ett land delar 8 döva på 1 tolk medan man i ett annat land är 2500 döva personer som delar på 1 tolk. Detta tillsammans med andra faktorer är starkt kopplat till tuffa arbetsvillkor för tolkarna vilka på många platser för övrigt är högst bristfälliga. Dessutom konstaterades att det krävs en hög grad av språkfärdighet och en högskole-/ universitetsexamen i tolkning för att kvalificera sig som tolk.

De flesta hoppas att detta viktiga event och den resolution som europaparlamentarikern Helga Stevens kommer presentera för EU-parlamentet vid slutet av året ska vara den knuff framåt som behövs för ett fullt erkännande av teckenspråket i alla medlemsländer samt leda till nödvändiga revisioner av existerande nationella och regionala praxis och lagar. Många hävdade också att döva enbart kan bli delaktiga i alla aspekter i livet, jämlikt med hörande,

om situationen för teckenspråkstolkare förbättras och en adekvat utbildning för nya tolkar säkerställs.

Vi tre som representerade STTF ingick i en grupp med andra representanter från Sverige som på förmiddagen besökte EU-parlamentets museum vilket var väldigt värdefullt för en djupare förståelse om varför denna union bildades. Vi tolkar hade förmånen att träffa chefen för den svenska kabinen, Florian Heines, under lunchen för att samtala om tolkning. Under en av eftermiddagens två bensträckare skyndade vi till den svenska kabinen för att hälsa på de tre tolkar som för dagen arbetade och fick en glimt av deras vardag.

Vill man veta mer om situationen för teckenspråkstolkare i Europa kan "Sign Language Interpreting in Europe", 2016 edition av Maya de Wit rekommenderas (STTF äger ett exemplar av 2012 års upplaga.)

Om det istället är fler glimtar kring eventet man är ute efter så använd #EUsigns på Google eller Facebook, för finns det inte där, har det ju inte hänt ;)

Text: Camilla Eurenium

Vi passade på att intervjua tre av deltagarna på resan till EU-parlamentet och seminariet "Multilingualism and equal rights in the EU: the role of sign languages". Så här gick deras tankar...

Maria Hermanson, medlem SDR

Varför ville du delta på eventet i EU-parlamentet?

För att det är intressant med flerspråkighet och även något jag jobbar med. Jag ser detta som en kompetensutveckling.

Vad tar du med dig från dagen?

Som det sas så många gånger idag, man måste vara öppen för mångfald. Man måste respektera att det finns många olika språk, kulturer, religioner, ja allt. Det är ju grundtanken med EU. Så jag tycker det var fint att de tog upp det.

Jag tycker det pratades lite för mycket om tolkfrågor även om det är jätteviktigt att diskutera. Det såg vi ju idag, med alla tolkar. Det tolkas i så många led att det ibland är svårt att förstå hur det går till, fantastiskt!

Var det något du saknade?

Flerspråkighet. Jag tänker att barn ska ha rätt till språk. Det är ingen självklarhet idag. Många barn som börjar skolan har haft sju vita år. De har inte ett fullt utvecklat språk. Det skrämmer mig. Man måste ändra mycket när det gäller rättigheter, barnens rätt till språk.

Vad behövs det fokuseras på framöver?

Barn måste få språk tidigt. För många personer idag ser endast det medicinska perspektivet. Det stör mig. Istället skulle de se möjligheterna med flera språk. Idag opererar man CI på nästan alla barn som föds döva eller med stor hörselnedsättning och föräldrarna avvaktar med teckenspråk. De tänker att deras barn kanske ändå inte kommer att behöva teckenspråk i framtiden. Det handlar inte om ett behov, det handlar om en rättighet. En rätt att få språk så att man själv kan välja vilket språk man vill använda i vilken situation.

Mia Modig, ordförande SDUF

Varför ville du delta på eventet i EU-parlamentet?

Jag fick möjligheten att följa med till Bryssel för att bevaka ungdomsfrågor i parlamentet och hur ungdomarnas samt civilsamhällets position ser ut i framtiden. EUDY som är vår paraplyorganisation i EU-sammanhang fanns representerad i plenisalen med deras ordförande, vilket kändes roligt. Att ett ungdomsförbunds ordförande fick chansen att moderera ett samtal i plenisalen känns stort, att ungas position tas på allvar i parlamentet.

Vad tar du med dig från dagen?

Att fri rörlighet inte är på samma villkor för döva medborgare som det är för resten av EU-medborgarna. Det finns ingen samlad bild över tolktjänsten i EU och varje land gör på sitt eget sätt. Det var nytt för mig att det pågår ett arbete för att EU-institutionerna ska kunna kommunicera med EU-medborgare på teckenspråk, det känns som rätt väg att gå och jag hoppas på att Sverige följer efter det exemplet i framtiden.

Var det något du saknade?

Jag saknade en helhetsbild över vad resolutionen ville uppnå. Jag saknade även diskussionen om teckenspråkets ställning i Europa.

Vad behövs det fokuseras på framöver?

Stärka teckenspråkets ställning, frågor om döva människor på flykt i EU och stärka ungas möjligheter till att få arbeten och utbildning i andra EU-länder utan att tolkfrågan strular till.

Henrik Sundqvist, tf förbundsordförande SDR

Varför ville du delta på eventet i EU-parlamentet?

Jag ville delta i seminariet för att det skulle ta upp flerspråkighet och teckenspråkets roll inom EU.

Vad tar du med dig från dagen?

Jag tar med mig att det egentligen är mycket arbete kvar att göra. Men det är ändå bra att frågan tas upp på EU-parlamentarisk nivå för att visa andra länder, som ligger efter när det gäller erkännande av teckenspråk och teckenspråkstolkning, att det även är en fråga inom EU-parlamentet. Att visa att man diskuterar det på en högre nivå och inte bara inom några enstaka länder. Det är jätteviktigt! Det är ju också där vi kan se till att nivån höjs och att alla måste följa vad som beslutas.

Var det något du saknade?

Saknade nja... Jag vill ha mer konkreta exempel; Vad kan utvecklas? Vad kan man samarbeta mer kring? Mer konkreta exempel. Det var många fina presentationer framförda av olika representanter men jag önskar att de skulle ha tagit upp mer konkreta exempel.

Vad behövs det fokuseras på framöver?

Man behöver satsa på att medvetandegöra hela Europa om teckenspråkets roll. Man behöver satsa på tillgänglighet och på vilka grunder man ska ge människor teckenspråk. Jag menar möjligheten till att använda teckenspråk, att lära sig teckenspråk, att få teckenspråkstolk. Det finns mycket som behöver lyftas upp inom detta område.

Text: Angelica Grann

Angelica Grann, Camilla Eurenus och Malin Tesfazion

Engagerad i Europas tolkkår Maya De Wit

Konferensen i Europaparlamentet den 28 september innehöll ett stort antal talare. En av dessa var Maya de Wit, teckenspråkstolk, forskare och koordinator för AIIC:s* teckenspråksnätverk.

Maya talade bland annat om de besvärliga arbetsförhållandena för tolkar inom många europeiska länder. De dåliga lönerna gör det på många håll svårt att livnära sig på yrket. Genomsnittslönen för frilansande teckenspråkstolkar inom Europa är 37€ och den summan ska finansiera förberedelse-tid, restid, semesterlön, försäkringar, skatt osv. Situationen har försämrats de senaste åren och det är naturligtvis inte hållbart.

Hon talade också om att det fortfarande finns länder inom Europa som ännu inte har en tolkutbildning att erbjuda, några har utbildningar på någon månad medan andra länder erbjuder utbildningar på 3-4 år.

Fler tolkar behövs i hela Europa och grunden till att kunna erbjuda det är naturligtvis en bra utbildning och bra arbetsvillkor för den som satsar på att utbilda sig till tolk. EU har skrivit på FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning vilket innebär att alla länder ska erbjuda teckenspråkstolkning och måste följaktligen tillhandahålla utbildning. Men det är en process som tar tid och under tiden behöver vi alla arbeta vidare med det vi kan påverka. I Sverige finns det fortfarande mycket att förbättra när det gäller organisation av tolkning och en del av det handlar om att också tillhandahålla tolktjänst utanför Sveriges gränser. Behovet för döva att resa i tjänsten, eller som representant i deras ideella arbete, är stort och då behöver tolktjänsten hänga med i utvecklingen och erbjuda tolkning i den utsträckning som behövs och samtidigt ge tolkarna bra arbetsvillkor i vilket land de än får uppdrag. Maya de Wit avslutade sin presentation med att säga att om vi ska kunna ge teckenspråkiga full tillgång till vårt samhälle måste det kunna ges en garanti till tolk, både i det egna landet men också i andra EU-länder. Även den som vill arbeta eller studera utomlands ska kunna göra det. Det enda sättet att lyckas med detta är att öka antalet teckenspråkstolkar genom bra utbildning, auktorisation och anständiga arbetsförhållanden. Jag kan inte annat än hålla med henne.

Text: **Malin Tesfazion**, teckenspråkstolk, tolklärare och representant för STTF på konferensen i Europaparlamentet

*AIIC: *International Association of Conference Interpreters*

Tolk- och översättarinstitutet, TÖI och STTF bjuder in till seminarium våren 2017

En av kandidatuppsatserna som lades fram vid Stockholms universitet i augusti i år är skriven av tolken och tolkläraren Malin Tesfazion. Ämnet hon skrivit om handlar om fenomenet att taltolka hörande teckenspråkiga. Detta planerar TÖI ihop med STTF att arrangera ett seminarium kring och inbjudan till detta kommer att spridas på vanligt sätt via hemsidan, e-post till medlemmar och genom sociala medier.

Malin kommer att hålla en presentation om hennes studie och sedan bjuda in till diskussion och reflektion i ämnet. Informanterna i hennes studie är både teckenspråkstolkar och hörande personer som ofta väljer att använda teckenspråk i tolkade samtal och båda grupperna är välkomna till seminariet för en spännande och fruktbar diskussion.

Region Örebro län

Habilitering och hjälpmedel

Teckenspråkstolkar till Tolkcentralen i Örebro

Verksamhetsbeskrivning:

Tolkcentralen för teckenspråk i Örebro är en av Sveriges största och har funnits sedan 1977. Vi erbjuder tolkservice till invånare i Region Örebro län samt till andra uppdragsgivare. Våra brukare är döva, hörselskadade, personer med dövblindhet och vuxendöva. Vi erbjuder även taltjänst till användare som har tal-, röst- eller språksvårigheter. Verksamheten utför tolkning i livets alla situationer som t ex i utbildning på gymnasie- och universitetsnivå. Vid Örebro tolkcentral finns cirka 65 personer anställda.

Vad kan vi erbjuda dig?

Under förutsättning att erforderliga beslut fattas kommer vi att anställa fler teckenspråkstolkar till vår verksamhet.

Vi arbetar enligt Region Örebro läns vision och värdegrund, Kammarkollegiets God Tolksed samt har egna etiska riktlinjer som komplement. Detta innebär bl a att vi har tystnadsplikt och att vi är opartiska i alla tolksituationer.

Vi erbjuder Dig en mycket trevlig arbetsplats med många kollegor. Det finns stora möjligheter för Dig till utveckling, både professionellt och personligt. Vi har utvecklingsledare anställda vid verksamheten för att skapa bra förutsättningar för din yrkesutveckling. Det finns även möjlighet till handledning när du arbetar hos oss. Vi jobbar nära Regionhälsan där man har möjlighet att både få råd och behandling om så krävs.

Region Örebro län är ansluten till Friskårdschecken, vi har egna hälsoinspitörer som anordnar diverse aktiviteter inom hälsoområdet.

Du kommer att arbeta schemalagd arbetstid med möjlighet att påverka dina arbetstider. Beredskapstjänstgöring ingår i anställningen.

Anställningsform:

Tillsvidareanställning samt vikariatsanställning, heltid, eller deltid. Vi tillämpar schemalagd arbetstid. Beredskapstjänstgöring ingår i tjänsten.

Tillträde:

Enligt överenskommelse.

Kvalifikationer:

Du ska ha av TÖI godkänd teckenspråk/dövblindtolkutbildning.

Meriterande är att du har några års erfarenhet av att arbeta som teckenspråkstolk, gärna erfarenhet av bildtelefoni och utbildningstolkning samt genomförd och godkänd auktorisation.

Upplysningar:

Enhetschef Ulla Lindström
Telefon: 019-602 45 26
Mobiltelefon: 0736-99 10 50

Enhetschef Anki Johansson
Telefon: 019-602 76 77
Mobiltelefon: 0736-99 10 90

Enhetschef Anders Johansson
Telefon: 019-602 45 21
Mobiltelefon: 0736-99 10 71

Fackliga företrädare:

Vision, Annica Vallberg, 019-6024500

Hemsida: www.regionorebrolan.se/tolkcentralen

Övrigt:

Ansökan ska innehålla fullständigt CV med meritförteckning, personligt brev samt adressuppgifter. Intyg, betyg och examensbevis m.m. ska lämnas vid en ev. intervju.

Sänd din ansökan till Tolkcentralen, Nikolaig 3,70210 Örebro.

Välkommen med din ansökan!

Vi har gjort vårt medieval för denna rekrytering och undanber oss därför erbjödanden om annonserings- och rekryteringshjälp i samband med denna annonsering.

Ja, vad gör facket?

I förra numret av Tolktrycket (nr 3 2016) fanns en artikel på debattsidan under rubriken "Vad gör facket då?" En fråga jag får lite då och då.

Själv har jag varit medlem i fackförbundet DIK i 16 år, lokalfacklig företrädare i 15 av dessa och i skrivande stund har jag suttit i DIK:s förbundsstyrelse i ganska exakt ett år. Jag blev, som förste teckenspråkstolk någonsin, invald i förbundsstyrelsen på kongressen den 21 november 2015. Att sitta i förbundsstyrelsen är ett ideellt, men mycket spännande och utvecklande uppdrag.

DIK är ett relativt litet fackförbund som samlar många olika yrkesgrupper inom framförallt områdena dokumentation, information, kultur och kommunikation. Man kan vara medlem oavsett vilken sektor man har sin anställning i eller för den delen om man är egenföretagare, arbetslös eller studerar. I dagsläget har förbundet drygt 20 000 medlemmar varav strax över 200 är registrerade i gruppen "teckenspråkstolkar" som även innefattar vuxendövtolkar! En av frågorna i debattartikeln jag refererat till var ju om det inte kunde finnas ett fackförbund som välkomnar ALLA tolkar och det finns det alltså! DIK är ett akademikerförbund och från början var man var tvungen att ha högskolepoäng för att bli medlem, men under åren har detta luckrats upp och många andra kvalificerade yrkesutbildningar är nu grund för medlemskap (speciellt inom tolk- och kommunikatorsområdet).

Vart tredje år håller DIK kongress där förbundsstyrelse väljs och riktningen för de kommande tre åren pekas ut.

Ombuden till kongressen kommer från hela landet, nomineras och väljs av medlemmarna själva. Till kongressen har alla medlemmar rätt att lämna in motioner och 2015 var det många som tagit den chansen! Bland annat hade det kommit in en motion från ett par teckenspråkstolkar. Den hette "Översyn av teckenspråks- & dövblindtolkares rådande arbetssituation" och handlade om att man vill att DIK utreder hur yrkesgruppen och dess arbetsförhållanden påverkas av bl.a. privatisering, avtal och upphandlingar. Den bifölls i sin helhet, så det är något som DIK:s kansli kommer att arbeta med under perioden fram till nästa kongress 2018. Såklart är det en av de frågor jag själv är mycket nyfiken på att följa arbetet med. DIK är liksom STTF, Vision m.fl. också remissinstans och har bl.a. svarat på remisserna om ny tolktjänstlag och innan dess den stora tolktjänstutredningen. Men eftersom DIK är ett förbund som organiserar många olika yrkesgrupper får jag sätta mig in i en mängd olika frågor som jag inte visste något om innan, allt från förslag till ny museilag till utnämmandet av årets skolbibliotek.

Som medlem i ett fackförbund är det kanske inte i första hand allt det övergripande arbetet man tänker på utan man vill ha bra arbetsförhållanden och lönerrevision varje år. Här gör de lokalfackliga företrädarna, "fackombuden", det stora jobbet och jag vill passa på att ge alla er en eloge när jag ändå skriver - ni är guld värda! Önskvärt är att det finns en på varje arbetsplats, men jag vet att det inte är så i verkligheten. Hos de arbetsgivare där DIK har många medlemmar har DIK-föreningar bildats, t.ex. i landsting och regioner, så

att det skall finnas någon både för medlemmarna och för arbetsgivaren att prata med i de fackliga frågorna. När det gäller att skriva kollektivavtal eller om det är komplicerade ärenden av ett eller annat slag rycker DIK:s kansli med sin stab av ombudsmän, utredare och jurister in och hjälper till. Personalen på kansliet kan också bistå dig som medlem med CV-granskning, karriärcoachning, intervjuutrustning mm. Vill du veta mer om DIK? Gå då in på hemsidan www.dik.se eller hör av dig till mig eller din lokala fackliga företrädare.

Tack för ordet!

Lena Eklund
Teckenspråks- och dövblindtolk i Region Skåne och ledamot i DIK:s förbundsstyrelse

Hilde Jørgensen Astrup arbetar med att hjälpa norska döva ut i arbetslivet

» **Stiftelsen Signo har som målsetning å gi tegnspråklig tilbud til hørselshemmede, døve og døvblinde** «

Hilde berättar:

Min arbetsplats, Signo Rycon AS, er en arbeids-og inkluderingsbedrift som eies av Stiftelsen Signo, som igjen eies av den norske kirke. Stiftelsen Signo har som målsetning å gi tegnspråklig tilbud til hørselshemmede, døve og døvblinde, se www.signo.no. Stiftelsen har ni virksomheter i Norge, som gir tilbud om arbeid, skole, kurs, rådgivning, bolig, pleie og omsorg. Signo Rycon AS er en av tre arbeidsvirksomheter, se www.signo.no/virksomheter/signo-rycon-as. Vi arbeider på oppdrag fra NAV, arbeids-og velferdsforvaltningen i Norge. NAV har ansvar for alt fra kommunale sosiale tjenester, til statlige økonomiske ytelser, trygd og arbeidsformidling. Vår oppdragsgiver er NAV tiltak Oslo, som ikke er samme del av NAV som Hjelpemiddel-sentral og tolketjenesten hører til. NAV tiltak Oslo kjøper våre tjenester når de selv ikke klarer å formidle til arbeid.

Da sender NAV tiltak i Oslo en bestilling til oss, og personen er hos oss på kurs, oppfølging og arbeidstrening. Vi har krav til formidling til arbeid, 50% av alle som kommer inn til oss på tiltak skal ende opp i ordinær jobb

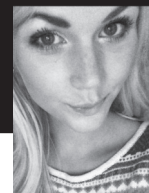
Signo Rycon AS er organisert i tre avdelinger, tolkeavdelingen, attføringsavdelingen og produksjonsavdelingen. Vi er 35 ansatte, derav 13 er tegnspråktolker. Tolkeavdelingen vår tolker for ordningen TPA, tolk på arbeidsplass, for noen arbeidsgivere med mange døve ansatte, deriblant Signo Rycon AS. Oppdragene finansieres av NAV Hjelpemiddelsentral. Attføringsavdelingen har konsulenter som følger opp deltakere i arbeidsrettede tiltak. Produksjonsavdelingen har arbeidsledere som drifter interne produksjoner og har ansvar for deltakere i tiltak Varig tilrettelagt arbeid. Jeg er ansatt som avelingsleder i produksjonsavdeling-

en, og inngår i lederteamet på Signo Rycon AS. Vi arbeider veldig tverrfaglig med deltagere, og vi samarbeider tett med tolkene. Ved at våre tolker er godt inkludert i vår bedrift, har tolkene en unik kompetanse på vårt arbeids-språk og kan utføre svært gode tolketjenester for våre ansatte.

LITEN NORSK ORDLISTA

bedrift = företag
tilbud = erbjudande
bolig = boende
pleie = vård
ytelser = fördelar
trygd = försäkring
attføring = rehabilitering
arbeidsrettede = arbeidsrelaterade
tverrfaglig = tvärvetenskapligt
svært = mycket
ansatte = anställda

Isabellas recept

Vit chokladkladdkaka med saffran

Vad passar bättre att bjuda på än hederlig gammal kladdkaka? Jo, ny innovativ kladdkaka med saffran lagom till jul. Har hittat ett recept som är superenkelt och jättegott. Det är svårt att inte få den kladdig, vilket är den bästa sorten. Prova att göra den så snabbt du bara kan för då hinner du göra den igen och igen...

Isabella Lindvall

Recept: matplatsen.net

Ingredienser

200 g vit choklad
200 g smör
0,5 g saffran (1 påse)
3 ägg
2 1/2 dl strösocker
2 dl vetemjöl
florsocker

Hur man gör

Smält smöret i en kastrull. Ta från värmen och tillsätt chokladen och rör om tills den smälter och tillsätt saffran. Rör i hop socker och mjöl och håll i chokladsmeten. Tillsätt äggen och rör smeten smidig. Håll sen smeten i en smord och bröad form med löstagbar botten. Grädda i nedre delen av ugnen 20-30 min 175 °C (den ska vara rejält kladdig, den sätter sig när den kallnar sen). Låt kakan svalna och ställ i kylan (gärna över natten). Servera med vispad grädde och hallonsylt.

AFSLI

Den första kontinentala konferensen för teckenspråkstolkar i Afrika ska hållas den 14-17/3 i Abuja, Nigeria. Det kommer att vara två dagar men inriktning på teckenspråk, mänskliga rättigheter och samverkan på ett afrikanskt plan och ett par dagar med inriktning på tolkning. Då ska även AFSLI, African Federation of Sign Language Interpreters, formellt bildas.

Det är en motsvarande organisation till Efsli men för Afrikas tolkföreningar och tolkar. ASLIN, Association of Sign Language Interpreters in Nigeria ska för första gången axla ansvaret att genomföra en Afrikakonferens för tolkar. Det är beräknat att ca 200 deltagare kommer att vara med på konferensen.

Jag är med i organiserandet av konferensen eftersom jag varit ett stöd till Nigerias tolkorganisation under några år. Under dessa år bildades Deaf Resource Center som nu kommer att vara den organisation som ansvarar för konferensen i Abuja nästa år. Deaf Resource Center är en NGO* som stödjer döva och tolkar på ett lokalt plan.

Vi har arbetat för att informera om trafficking, utbildat nio stycken blivande tolklärare, ordnat praktik för en döv skådespelare på Tyst Teater, anordnat studiebesök till Sverige för olika grupper, genomfört workshops för tolkar om tolkning samt informerat om bildtelefoni. Deltagit på "ordförandekonferens" för att informera om tillgänglighet i Sverige, stöttat döva kvinnors förening när de träffats och gett enskilda kvinnor stöd för att kunna få en utbildning eller verktyg för att försörja sig själva. Med de svenska bidragen har vi även kunnat ge ett par döva barn skolgång. Döva företagare från Sverige har fått presentera sin verksamhet och varit med och lobbade för att döva skulle få valinformation och de håller delvis på med det arbetet fortfarande. Troligen kommer en delegation från valmyndigheten från Nigeria till Sverige nästa år för att lära sig mer om tillgängliga media.

Boken om dövblindtolkning som Linda Eriksson och Karin Bäckgren har framställt håller på att översättas till engelska. Jag har varit i kontakt med Fellingbro folkhögskola och för dig som vill bidra till konferensen genom att sponsra med en bok för att kunna sprida kunskap om dövblindtolkning går det bra att sätta in ett bidrag på 250 kronor till:

Swedbank 8381-6, 943549217-9, DRC och märk gåvan med "AFSLI".

Swish: 0707-891202, skriv: AFSLI på överföringen.

Även mindre bidrag tages tacksamt emot! Alla gåvor kommer kommer oavkortat att gå till AFSLI. Jag kommer personligen att delta på konferensen och kommer ta med mig böckerna ner.

Sverige kommer även att representeras på konferensen genom forskare och SDR. Att sprida kunskap om dövblindtolkning över en hel kontinent vore ju fantastiskt! Ingen kan göra allt men tillsammans kan vi göra mycket så nu har DU chansen att bidra samt att sprida detta till din arbetsgivare.

Program och anmälan till konferensen kommer att finnas på STTF:s Facebooksida så fort det är klart.

Alla bäckar små som sagt kan bära långt i vårt stöd till deras utveckling av tolkning som en profession.

Text: **Jannice Rådahl**

*NGO: Non-governmental organization, en icke-statlig organisation, som t.ex. verkar över nations- och statsgränser. (reds. anm.)

Vill du nominera en tolk till Monica Hermanssons stipendium?

Monica Hermansson var med och startade Stockholmstolkarna 1992, vid hennes bortgång 2005 skapade vi en fond för att hedra hennes minne. Fonden har tidigare delat ut två stipendier och det tredje kommer att delas ut den 1 september 2017 på Stockholmstolkarnas 25-års dag.

Stipendiet ska i Monicas anda uppmärksamma och uppmuntra teckenspråks-/dövblindtolkar som tänjer på gränserna och utmanar sig själva.

Nu kan du nominera någon som du tycker ska få stipendiet genom att maila namn på personen och motivering till:
stipendium@stockholmstolkarna.se

Kriterierna för stipendiet är att personen ska:

- Vara teckenspråks- och dövblindtolk
- Inneha mod och våga ta sig an utmaningar
- Ha ett socialt engagemang och betyda mycket för tolk-/dövblind-/dövvärlden
- Ha en ödmjuk inställning till tolkyrket

Du kan nominera personer fram till 28 februari 2017.

Sen kommer en jury att avgöra vem som får stipendiet och det presenteras den 1 september 2017.

Varmt välkommen med din nominering!

www.stockholmstolkarna.se

<https://www.facebook.com/stockholmstolkarna/>

Två av mina kollegor, Jenny Broström och Maria Ekström Durnell, teckenspråkstolkar från Örebro har nyss varit i Afrika som volontärer. Jag får höra om deras äventyr när vi träffas på After Work. Det är färgstarkt och gripande. Jag ber dem berätta allt för oss som är så långt ifrån upplevelserna som de har fått.

Brita Wideberg

Alla bilder publicerade med tillstånd av Jenny Broström

En safari som gett minnen för livet

Ljuset är bländande vitt och solen står i zenit när vi kliver ur planet på Kilimanjaro flygplats. Åh, vad solen värmer gott och vad skönt det känns att få lämna en grå oktober bakom sig. Vi, Jenny Broström och Maria Ekström Durnell, teckenspråkstolkar tillsammans med Addiswa Stenström och Ida Rangsjö från Dövas Afrika Mission (DAM) är på väg till Mwangi school for the deaf i Tanzania för en gemensam projektresa under två veckor.

Vi som tolkar gör denna resa helt på frivillig basis utanför våra ordinarie arbeten på Tolkcentralen i Örebro och har i överenskommelse med Ida och Addiswa fritt fram att berätta om våra upplevelser. Syftet med DAM:s projekt är att till en början göra en fältstudie för att senare starta upp ett projekt för att stärka dövas rätt till medskapande, tillgänglighet och meningsfullhet som är grunden till en god livskvalité. Vi är alla fyra ganska ovetandes om vad som komma skall. Vi har fått ett program med en massa förkortningar på som egentligen inte säger så mycket men med ett öppet sinne ser vi med spänning fram emot dessa veckor.

Vår chaufför Edgar möter oss med en skylt i händerna och med ett leende på läpparna. Han hjälper oss att lägga in

väskorna längst bak i Landrovern som är en riktig safaribil! Den ska vi få åka runt i och bara det gör oss glada! Landskapet är till en början platt, vidsträckt, torrt och dammigt för att senare ändra karaktär, bli mer grönt och frodigt och kullar och berg ramar in horisonten. Getter och kor letar mat utmed dikeskanterna, ibland korsar de plötsligt vår väg och Edgar bromsar in. Jakarandaträden står i full blom med sina klarblå blomklasar. Bilresan till Mwangi tar ca tre timmar. Vi åker genom små byar där kvinnor i färgglada kangas och huvudbonader sitter uppradade utmed vägen med sina prydliga tomat-och lökpyramider som de har till försäljning. De lyser upp så vackert mot den rödostiga jorden. Folk är i ständig rörelse, bär på saker, vedlass över krökta ryggar, vattenkäril på huvudet, höbalar på cykelns pakethållare. Många sitter, vilar under träd, gör ingenting, tvättar bilar, vattnar plantor, säljer jeans och coca-cola, spelar musik. Edgar guidar oss under färden och vi känner förtroende för honom direkt. Fin humor har han också så vi skrattar gott i bilen. Jorden blir ännu mer rost-röd och kullarna känns närmre. Gigantiska Baobabträd med nakna stora spretiga grenar växer häromkring. Vi passerar Mount Kilimanjaro med sina 5895 m som ligger inbäddat i soldis

och moln och vi får en svag skymt av den snöbeklädda toppen. Det är mäktigt!

FRAMME

Väl framme vid Mwangi school for the deaf, som ligger i utkanten av byn Mwangi, åker vi in genom en grind till skolområdet och vår första känsla är att det ser trevligt ut. Skolan med flera olika byggnader ligger så fint vid bergets rand med utsikt ut över Mwangidalen. Skolans rektor Mr. Moses och Mr. Nelson, ekonomiansvarig, möter oss och efter en kort presentation kör vi upp runt kyrkan och fram till gästhuset där vi ska bo. Flamboyjanträden med sina knallröda blommor lyser upp så fantastiskt vackert.

Huset vi ska bo i har två sovrum, ett stort gemensamt rum och badrum med en dusch. Det är bara kallvatten och den fungerar ibland, annars får vi ta vatten ur hinkar och blaska av oss. Det finns två toaletter. Den ena är en wc som vi kan spola när vattnet i ledningarna är på. Den andra är av varianten med hål i golvet som vi får huka över och därefter slå vatten i från en hink. Allt är slitet och i behov av renoivering. Vår första måltid serveras i huset bredvid. Det blir kyckling, ris och grönsaksröra som kokerskan Lea har lagat åt oss. Det smakar fantastiskt

gott! Efter maten går vi ut i den ljumma kvällsluften och spanar ut över dalen bort mot bergen på andra sidan. Solen är på väg ner och färgar himlen orange med sina sista strålar. Det känns fint att vara här.

Första nattens känns allt nytt och det är svårt att somna i den hårda sängen med en platt betongliknande kudde. Vårt myggnät över sängen har fullt med revor men vi har försökt lappa ihop det så gott det går. Vi ligger och småpratar, det är ändå rätt mysigt. Gardinen fladdrar och det är många nya ljud, syrsor som spelar, bushbabieapor som busar i träden, fåglar som kvittrar. Framåt småtimmarna börjar hönsen kackla och tupporna gala mellan husväggarna. Vi vaknar jättetidigt och möts av två blodfyllda myggor på insidan av myggnätet. Huvuligen, hur ska detta gå? Vi skrattar och går upp, redo att möta en ny dag.

MWANGA SCHOOL FOR THE DEAF

”Mwanga school for the deaf” är en internatskola med plats för 120 elever i åldrarna 7-16år. Fyra gånger per år, i samband med loven, åker barnen hem. Sista söndagen i månaden får föräldrarna komma på besök.

Det är söndag och gudstjänst i skolans kyrka. Barnen har tagit på sig vita skjortor och gråa kjolar eller byxor. Mässan hålls på swahili. Vi följer med i texten som Mr. Moses visar oss och vi sjunger psalmer på swahili. En lärare översätter till teckenspråk som några barn härmar medan många andra ser helt ointresserade ut. Plötsligt blir det dans, trummor och sång på teckenspråk. En äldre elev leder de yngre som rytmiskt rör sig längst framme i rummet. De döva barnen sjunger med högt och ljudligt.

Nästa dag har vi vårt första möte enligt vårt schema. Vi tar på oss sign language interpreter-skyltarna och Ida och Addie sitter mittemot oss. Vi träffar rektor Mr. Moses, studierektor Mr. Dunia och ekonomiansvarig Mr. Nelson ute på vår veranda på baksidan av huset. De läser långa rapporter innantill och Mr. Moses pratar engelska med swahilisk brytning ganska tyst vilket blir en utmaning för oss tolkar. De berättar om skolans upplägg och historik. En finsk och en svensk missionär startade skolan 1981. De tog med sig sina hemländers teckenspråk till skolan och det kan vi se spår av än idag. Många tecken är lika men handalfabetet är på ASL. Efter deras genomgång blir vi snabbt varse om skolans stora utmaningar och behov. Vi känner med ens att de har stora förväntningar och förhoppningar på oss från Sverige att vi ska kunna hjälpa dem och lösa deras problem. Det är ju trots allt vår skola menar de.

AND ANOTHER PROBLEM IS...

Efter lunch tar Mr. Dunia täten och vi får en rundvandring. Skolan som till det yttre ser helt okej ut visar sig snart vara i sämre skick än vi först trodde. Vi blir visade in i flera klassrum, alla med samma fel och brister. Yttertaget är

trasigt och läcker vilket gör att innertaket är brunfläckigt på flera ställen. Väggarna har många sprickor och målarfärgen är bortflagnad. Svarta tavlan är så otroligt sliten att kritfärgen inte biter fast. Anslagstavlan är uppluckrad och söndertrasad. Det går inte längre att hänga upp något på den. Nästan alla glasen i de små fönsterbågarna, som alltid står vinklade i öppet läge, är sönder eller saknas. Myggnäten runt fönstren är trasiga med stora hål.

Bänkarna är rangliga och träet i bänkskivorna är så poröst att bänknas kanter är helt uppsmulade och vassa. Vissa stolar är hopsvetsade flertalet gånger. De försöker laga det som går men det mesta är i för dåligt skick för att ens kunna repareras. Elsystemet i skolan är undermåligt och titt som tätt blir det elavbrott p g a elransonering, vilket förekommer runt om i Tanzania. I flera klassrum fungerar belysningen överhuvudtaget inte alls. Många barn har synskador och det är ganska mörkt i vissa klassrum. Under tiden vi tolkar påminner vi Addie och Ida att fotografera och dokumentera. Detta måste visas upp hemma i Sverige. Vi känner oss tagna i stunden och vi tycker alla att det är jobbigt.

Vi fortsätter in i sovsalarna. Det finns två för flickor och två för pojkar. Kisslukten slår emot oss, det är mörkt och murrigt där inne. Barnen sover i rangliga träsängar där småkryp trivs i virket och kan bita barnen under natten. Vissa madrasser är 30 år gamla och stinker urin. Det finns varken filt eller kudde. Myggnäten hänger hopknutna över barnens sängar och vi hoppas att de är hela. Slitna plåtskåp med trasiga dörrar står skrangliga i mittgången. Fönsterglasen är på flera ställen helt obefintliga och i taket ser man hur det har det läckt in stora mängder vatten. Vi frågar hur de gör när det regnar eftersom sängarna står precis under och svaret vi får är att de blir tvungna att flytta ut sängen en bit. Här brister det för Jenny och Maria får ta över. Tärarna trycker bakom ögonlocken. Vi möter en liten pojke som tecknar det swahiliska tecknet för toalett och han ser allvarlig ut och pekar mot sängen som

inte har någon madrass. Antar att han menar att det har hänt en "olycka" hos ett av barnen under natten. Sedan ler han och vill visa vart han sover. Det är svårt att inte gråta när man tänker på vem som ska läsa saga om kvällen och krama dessa barn god natt. Ingen!

Vi blir visade till duschen som inte fungerar och till toaletterna vars dörrar är igenspikade. Inget av det går längre att använda för vattenledningarna är trasiga och vattentankarna läcker alldeles för mycket vatten. Barnen har bara utedass att gå på. Hål i marken. Stanken från utedassen är tillräckligt vidrig bara man står utanför. Inget rinnande vatten finns. Barnen får själva gå och hämta vatten ur en kran en bra bit bort från där de bor. Varje morgon och kväll ser vi när de kommer kånkandes på vattenhinkar.

Alla utrymmen visas och förklaras minutiöst. Klockan går och vi är alla trötta. Mr. Dunia vill visa oss köket och hur dåligt det är. Ja vi kan bara instämma. Stackars kokerskan Lea och husmor Martha kommer bli lungsjuka om de ska vistas länge till i det där rökfyllda köket där de eldar med ved. Väggarna och taken är svarta av sot. Vi tänker på brandrisken och de icke existerande brandsläckarna. Ett utekök med flera kokmöjligheter har byggts med det kan ännu inte användas för det saknas tak och pengar till att köpa eldfasta fat att lägga över elden.

Vi ska visas det sista rummet innan det är dags att runda av för dagen. Han berättar om tillvägagångssättet när man testar barnens hörsel, utveck-

lingsnivå och lungfunktion, håller upp två badankor och piper, en med ljus ton och en med mörk ton, och visar att det är så man kollar om de hör de olika tonerna. Sedan visar han en Brio klossburk där barnen ska lägga rätt kloss i rätt hål för att bedöma utvecklingsnivån. Till sist visar han en fjäder och illustrerar hur barnen ska blåsa på den för att kolla barnens lungfunktion. De anser att de flesta döva barn har dåliga lungor. Här vill vi gå hem, detta är bara för mycket. Det känns som att vi inte orkar eller klarar av att höra honom säga: "...and another problem is", en gång till.

Men jodå, vi fortsätter in i ett annat rum och får i detalj veta allt som saknas i hörselmättningsrummet i form av instrument o.dyl. Grejerna är för gamla och antika eller så fungerar de inte längre. Vi konstaterar att Everything is a problem.

INSAMLING

Det här är en mycket tung dag och det är så otroligt mycket att smälta in för oss alla. Vi sitter nedslagna runt middagsbordet och diskussionerna kommer igång, frågetecken som vill rätas ut, hur kan det ha blivit så här? Vi känner alla att något konkret måste ske under vår tid här. Många kloka idéer spånas fram och så bestämmer vi oss för att starta en insamling med hjälp av er där hemma i Sverige. Ett inlägg på facebook ska ut som visar hur barnen faktiskt har det. Ida ska teckna och så hoppas vi att folk kommer att swisha pengar. Dagarna är fulla av möten, men under resor på väg till studie-

besök till andra skolor smider vi planer och får hjälp av vår chaufför och allt-i-allo Edgar som har användbara kontakter. Vi vill göra något för barnen! Kanske köpa nya madrasser? Kommer pengarna i sådana fall att räcka till detta? Kvällarna i Mwanga runt middagsbordet blir alltid trevliga med roliga historier och mycket skratt. Edgar vill lära sig teckenspråk och vi lär honom flera olika tecken och han har verkligen fallenhet för språk! Vi har verkligen roligt tillsammans och tycker att vi är ett strålande team som kompletterar varandra och jobbar bra tillsammans. Filmen spelas in där Ida berättar om barnens sångar och madrasser och en stund senare åker vi ner till byn och hittar ett internetcafé för att ladda upp inlägget. Två timmar tar det och vi firar med att gå på den lokala puben. Nu får vi invänta och se.

STUDIEBESÖK

Under studiebesöken på dövskolor möter vi många engagerade eldsjälur, bl.a. möter vi Jonathan Livingstone. Han är född i Tanzania och har tidigare arbetat som teckenspråkstolk. Numera arbetar han som lärare för organisationen Child Reach. Vi hinner som hastigast prata med honom och får då veta att det finns en förening för tolkar motsvarande STTF som heter TASLI som funnits sedan 2006. Endast ett 20-tal tolkar arbetar över hela Tanzania och döva har således få möjligheter att få tillgång till tolk. Vi lämnar fotbollar till ungdomarna som tack för besöken och de blir jublande glada. Vi konstaterar snart att Mwangaskolan absolut

har potential till att vara en bra skola med fin teckenspråklig miljö men den är i sämre skick än andra ställen vi har besökt. De andra skolorna är statliga medan Mwanga är en skola kopplad till ELCT- Evangelican Lutheran Church of Tanzania och är beroende av bidrag eftersom kyrkan inte får några statliga bidrag.

Vi besöker även The District Commissioner och ELCT:s huvudkontor i Arusha och får en lång föredragning om kyrkans policy och utvecklingsprojekt. Ofta drar dessa möten med olika myndigheter ut på tiden och lunchen uteblir.

Efter det mycket långdragna mötet med ELCT, blir vi glatt överraskade av Edgar som bjuder hem oss till sina föräldrar på lunch. Vi möts av två underbara människor och får en fantastiskt god och vällagad lunch. Därefter beger vi oss till ett internetcafé för att kolla hur det har gått med insamlingen. Otroligt förvånade blir vi när vi förstår att det kommit in betydligt mer pengar än vi någonsin kunna drömma om. Vi inser att vi kommer att kunna köpa madrasser och även nya våningssängar

i metall till Mwangaskolan. Vår glädje är obeskrivlig! Det blir en sen kväll och det är en fyratimmarsresa tillbaka till Mwanga. I Arusha är det vägbyggen och trafiken står helt still men vi är ändå jublande glada över den oerhörda generositet vi fått erfara. Ida och Addie sjunger lovsång på teckenspråk.

Alla dagar är lika intensiva, mycket ska visas och flera skolor ska besökas. Samtalen håller på länge och de är ack så viktiga men vi känner oss smått stressade över hur vi ska hinna lösa våra åtaganden som vi vill ro iland. Edgar hjälper oss med att kontakta ett företag angående madrasser, efter en stunds dividerande kommer vi överens och bestämmer oss för att göra affär. Madrasserna ska levereras på fredagen innan vi återvänder till Sverige.

SAFARI

Det är dags för en välbehövlig Safari. Safari är Swahili och betyder resa. Vi återvänder till Arusha och ska bo på Green mountain hotell. Vi ser otroligt mycket fram emot en god natts sömn, utan galande tuppar, i en skön säng med fluffiga kuddar och täcken.

Varmvatten finns det också! Dessvärre vaknar vi klockan fem av vad jag, Jenny, tror är ett sjungande fyllo ute på gatan, men det är kvarterets minaret som har böneutrop. Vi får skrattanfall igen och slumrar om.

Vi besöker Tarangire National park och åker runt hela dagen och får se flera av savannens djur som zebror, elefanter, giraffer, antiloper, gnuer, lejon, värtsvin, fåglar. Det är helt magiskt och vi ler konstant och känner oss oerhört ödmjuka inför vår fantastiska värld. Safaribilstaket är uppfällt och vi står upp och spanar ut över savannen. Vi är helt betagna. Edgar stannar bilen och stänger av motorn och vi insuper tystnaden. Njuter av känslan att vi är långt från civilisationen. Dagens bästa är nog elefanternas gyttespa i flodbädden. Hur de i sakta mak går på led med sina lite sorgsna uttryck fram till lerpölen och kastar upp det där lervattnet över sig själva och slutligen lägger sig ner och nästan rullar runt i leran. Här vill vi stanna!

Nästa dag besöker vi till Ngorongoro som är världens största krater med en diameter på 16-19 km och runt kratern finns en 400-600 meter hög kant. Det är ett stort naturreservat med ett rikt djurliv och finns med på UNESCOs världsarvslista. Vi börjar med att stanna uppe vid kanten och tittar ner i den stora kratern. Det ser helt platt och torrt ut och det är svårt att tänka sig att det finns djur där nere. Vi fortsätter turen ner för kratern och ser både elefanter och bufflar precis bredvid vägen. Edgar stänger av bilen flera gånger och berättar om djuren. Här får vi även se hyenor, vattenbufflar, flodhästar och en massa olika fåglar. Det är

oerhört torrt och man undrar vad de lever av. Hakuna Matata. Vi är så glada som får se och uppleva allt detta.

DAGS FÖR AVRESA

Tillbaka i Mwanga inser vi att tiden börjar lida mot sitt slut. Fredagen är här och skolan förbereder för avskedsfest. Det kånkas på porslin från förråd och städas och lagas mat. Halv två träffas vi alla i kyrkan och det hålls tacktal från skolans rektor och barnen dansar och sjunger. Vi får presenter och Addie och Ida håller tacktal tillbaka och vi överlämnar presenter till alla barn. De får skolmaterial, hopprep och basketboll med nät till korgarna. Precis när vi är klara kommer lastbilen med madrasserna och det blir en fantastisk överraskning till hela skolan. Madrasser lyfts upp till skyarna och alla lärare börjar sjunga och barnen dansar runt. Vi står rörda och tittar på. Vilken glädje för oss alla. Efter långt kramkalas går vi till matsalen och äter alla tillsammans. Barnen får dricka läsk för en gångs skull! Efter maten blir det lek med nya sakerna som de fått. Edgar och Maria fixar till basketkorgarna och sätter upp nät. Vi andra hoppar hopprep och umgås med barnen.

Vi känner oss alla vemodiga och vill inte åka hem för vi känner oss inte klara här. Mwanga har nu blivit "hemma" för oss. Vi fascineras över hur fort man

vänjer sig vid något nytt som är totalt olikt det vi kommer från. Mr. Dunia skriver på avtalet om att tillverka 60 våningsängar i metall och därmed har vi rott iland ytterligare ett projekt och det känns bra i själen. När barnen kommer tillbaka efter jullovet ska de ha nya sängar med fräscha madrasser och hela lakan.

Att få göra en konkret insats på plats för dem som behöver hjälp är en befriande känsla. Vad oerhört mycket man lär sig genom det att vara här och vilka perspektiv man får på livet vi lever hemma i Sverige. Att vi ska värna om varandra, uppskatta och vara tacksamma för allt fantastiskt vi har i våra liv och veta att vi alla faktiskt kan göra

skillnad tillsammans. Att få vara med och göra världen till en lite bättre plats känns storslaget. Tack för det och för en oförlömlig tid i Tanzania.

Du kan vara med och stödja DAM i deras arbete genom att skänka ett bidrag till postgironummer 42 66 53 - 2. Märk inbetalningen med Mwangaskolan i Tanzania. För att bli medlem i föreningen betalar du 200 kr per år.

Tack för din hjälp!

Text: **Jenny Broström**
och **Maria Ekström-Durnell**

Addiswa Stenström, Jenny Broström, Maria Ekström-Durnell och Ida Rangsjö

Återblick...

I detta nummer tar vi oss tillbaka till oktober 1993, Tolktrycket nr 5. Här har redaktionen vaskat fram några korta texter som berättar om vad som då pågick utanför Sveriges gränser. Borde taltolkning och teckenspråkstolkning prissättas olika?! Skall döva "testa" tolkar för att bedöma vilken tolk som är "a pretty darn good signer"?!
Läs och fundera/reagera!

Tolktrycket

oktober 1993

I korthet - Internationellt

(Hämtat ur: *Tolkande händer - Svenskspråkig bilaga 2/93*)

Finland: Ersättning uteblev pga överdrag

I en insändare i den finska tidskriften *Tolkande händer* skrev en tolk under rubriken "Det här hände mig" om vad som kan hända i Finland idag om man inte ser upp.

Tolken fick en tolkbeställning och tolken utförde sitt tolkuppdrag. Efteråt skickades det in en räkning till kommunen i vanlig ordning. En tid därefter fick tolken ett brev från kommunen där det meddelades att den döva personens anslag för fritidstolkning var slut.

Döva är arbetsgivare

I brevet stod det att alla som anlitar tolktjänst har 800 mark till sitt förfogande detta år. Det meddelades att tolken inte skulle få någon ersättning från kommunen och de hänvisade till att den döva var den som var arbetsgivare. I Finland är den döva arbetsgivare och tolken är arbetstagare. I allmänhet betalar kommunen tolkens lön åt den döva.

Tolken tog kontakt med den döva och det visade sig att den döva visste att han/hon hade överskridit sitt anslag innan tolkbeställningen gjordes. Den döva lovade att på något sätt betala tolken för den tolkning som var utförd.

Anders Dahlin

Finland: "Osolidariskt att bara tolka till teckenspråk"

I ett brev från en tolk till alla andra tolkar i Finland tar Sirpa Sänkiahio upp problemet med att vissa tolkar "inte går med på att översätta från teckenspråk till talad finska".

Hon skriver: "Är det riktigt att ta emot ett arbetsuppdrag om man inte behärskar det? Är det jämlikt och solidariskt att den ena bara tecknar och den andra tecknar och talar?".

Sirpa har döva föräldrar och säger sig vara duktig på teckenspråk men menar ändå att hon inte är tillräckligt bra på att översätta/tal tolka till finska och måste anstränga sig hårt för att hitta en bra finsk översättning till det teckenspråk som den döva har producerat. Men hon säger: "Jag lär mig ju aldrig att bli bättre om jag aldrig ens försöker".

Förslag på lösning

Sirpa Sänkiahio lämnar tre förslag på hur ovanstående problem skulle kunna lösas: 1) Taltolkning och teckenspråkstolkning prissätts på olika sätt. 2) Man utvärderar sina egna kunskaper realistiskt och tar emot tolkuppdrag därefter. 3) UTBILDNINGEN utvecklas på allvar.

Hon påminner sina kollegor att tolkarnas arbetsuppgift är att översätta åt båda hållen och påpekar att tolkar inte är vandrande konstnärer.

Anders Dahlin

USA:

Dövas eget tolktest vållar protester

I USA har dövförbundet (NAD; National Association of the Deaf) bestämt sig för att göra ett eget test för teckenspråkstolkare, vilket har skapat bestörtning bland tolkar.

I många år har NAD känt sig besvikna på det sätt RID (Registry of Interpreters for the Deaf), det amerikanska tolkförbundet, har bedömt tolkar. Tolkarna har inte nått den standard man förväntat sig. Det vill man råda bot på med ett nytt test. Dövförbundets test delar in tolkar i fem olika nivåer; från "Novice" till "Master".

Opponerar sig

Betty Colonomos har i en artikel i *TBC-News*, ett organ för personer som betraktar sig som tvåspråkiga och "tvåkulturella" (talspråk och teckenspråk, hörande amerikansk kultur och amerikansk dövkultur), opponerat sig mot NAD's planer. Det hon reagerar mot är det absurda att användarorganisationen tänker bedöma tolkar. "Denna idé förefaller mig lika befängd som om det föreslogs att patienter/klienter skulle licensiera tandläkare, läkare eller advokater", skriver hon. Hon menar också att NAD sammanblandar teckenspråkskunskaper med tolkfärdigheter.

Dessutom, menar Betty, är det svårt att ta ett test på allvar vars bedömningskriterier bl.a. är "pretty darn good signer" (en hejare på teckenspråk), "...someone we all fight over to get as the interpreter" (någon som vi alla skulle slåss för att få som tolk).

Hon vädjar till NAD att ta sitt förnuft till fånga och inleda samtal med RID.

Tommy Lyxell

**STTF söker personer med visioner och engagemang.
Hur vill du utveckla tolksverige?
Var med och påverka din yrkeskårs framtid!**

Gemensamt för alla roller är att vara en del av styrelsens visionära arbete, med egna konkreta och tydligt avgränsade arbetsuppgifter.

Är du den person vi söker? Har du frågor eller känner du någon som skulle passa i någon av rollerna?

Kontakta valberedningen genom Evelina Alenäs på evelina.alenas@sttf.org eller 0703-392405.

**STTF söker en:
Kommunikatör**

Du arbetar självständigt med att sköta föreningens externa kommunikation.

Du uttrycker dig väl i skrift och vet hur du ska använda sociala medier för att få STTF att synas mer, bättre och oftare.

Hemsidan och Tolkstrycket är dina grundverktyg men du har stora möjligheter att utöka och förnya verktygslådan efter STTF:s ändamål. Tänk nytt, tänk stort!

**STTF söker en:
Arrangör**

Du är en person som får saker och ting gjorda.

Du förverkligar och konkretiserar föreningens evenemang och fortbildningar.

Du är spindeln i nätet under arrangemangen.

Du arbetar strukturerat och självständigt med tydliga arbetsuppgifter.

**STTF söker en:
Projektsamordnare**

Du är självgående i arbetet att förverkliga resultaten av den, av STTF beställda, rapporten *Utredning av möjligheter till anställning av kanslist/verksamhetsutvecklare*

Genom att undersöka möjligheterna för ett framtida föreningskansli för STTF blir ditt arbete ett viktigt steg för vår yrkesförening på vägen mot professionalisering.

**VILL DU HA MED NÅGOT I NÄSTA NUMMER?
MANUSSTOPP 19 FEBRUARI**